

27.4.2021

VN/20585/2020

## Anvisning för centralvalnämnden om ordnande av kansliarbete och rösträkning

### Allmänt

- Om de lokala hälsovårdsmyndigheterna ger striktare anvisningar, följ dem i stället för denna anvisning.
- Centralvalnämndens möten kan ordnas på distans. På distansmöten tillämpas bestämmelserna i kommunallagen. Kandidatuppställningen och valförrättningen kräver ändå mycket pappersarbete i valkansliet. Centralvalnämnden ska besluta hur dessa uppgifter ska skötas och hur de övervakas. Centralvalnämndens sekreterare kan exempelvis ordna handläggningen av pappershandlingar och övervakningen av den.
- Centralvalnämnden är arbetsgivare för den personal som den anställt. Centralvalnämnden ska i tillämpliga delar följa Arbetshälsoinstitutets coronainstruktioner vid granskningen av förhandsröstningshandlingar och vid organiseringen av rösträkningen: <https://www.ttl.fi/sv/arbetshalsoinstitutets-coronavirus-instruktioner/>
- Centralvalnämnden ska se till att det finns tillräckligt många valförrättare i reserv för förhandsröstningen och hemmaröstningen för att akuta sjukdomsfall ska kunna avhjälpas och reservarrangemang införas. Centralvalnämnden ska även se till att valnämndernas och valdelegationernas lagenliga verksamhet kan säkerställas vid eventuella sjukdomsfall.
- Om du får symtom som tyder på coronavirussmitta ska du stanna hemma med låg tröskel. Symtom på coronavirussjukdom är feber, hosta, halsont, andnöd, muskelvärk, trötthet, snuva, illamående och diarré. I samband med sjukdomen kan även



störningar i smak- och luktsinnet förekomma. Läs mer på webbtjänsten [www.omaolo.fi](http://www.omaolo.fi). För centralvalnämndens medlemmar och ersättare ska vikariearrangemang ordnas och det ska finnas tillräckligt med avlönad personal i beredskap även i det fall att alla blir sjuka eller måste sättas i karantän.

### Kansliarbete

- Centralvalnämnden ska för de kommunala valmyndigheterna skaffa tillräckligt med handsprit, masker, plexiglasväggar och andra skydds- och hygienartiklar enligt anvisningarna.
- En skyddande plexiglasvägg kan byggas till exempel av akrylplast (spricker lätt vid bearbetning) eller av polykarbonatplast.
- Medlemmarna i centralvalnämnden ska i all sin verksamhet hålla ett avstånd på minst 2 meter från andra personer. Dessutom rekommenderas att de använder en mask eller ett visir när de jobbar tillsammans med andra.
- Mottagandet av kandidatansökningar ska ordnas så att det är möjligt för medlemmarna i centralvalnämnden att hålla ett säkerhetsavstånd på över 2 meter till dem som lämnar in kandidatansökningar. I alla kontakter med andra människor rekommenderas användning av en mask eller ett visir. Risken för smitta via föremål är liten och därför är det tryggt att hantera handlingar, särskilt när händerna rengörs regelbundet. Efter övervägande kan centralvalnämnden även godkänna ansökningar som kommit in per e-post eller post.
- Vid granskningen av förhandsröstningshandlingarna ska lokalen vara så pass stor att det i alla lägen är möjligt att hålla ett avstånd på 2 meter till andra. Om flera personer arbetar i samma lokal rekommenderas användning av mask eller visir, om det är möjligt. Risken för smitta via föremål är liten och därför är det tryggt att hantera handlingar, särskilt när händerna rengörs regelbundet.

## Att ordna hemmaröstning och vaccinationer

- Avtala vid behov med kommunens företagshälsovård om coronatestning eller ordna testningen på något annat lämpligt sätt för valförrättarna vid hemmaröstning, för valnämndens medlemmar och även för övriga valmyndigheter enligt kommunens eget övervägande.
- Kontakta hälso- och sjukvården för att ordna vaccinationer för valförrättarna och valbestyrelserna vid hemmaröstning. Vaccinationerna ska äga rum senast tre veckor innan förhandsröstningen inleds.
- De valförrättare som tar emot röster av personer i karantän eller isolering ska vara vaccinerade mot coronaviruset minst en gång. Vaccinet ska ges senast tre veckor före emottagning av röster av personer i karantän eller isolering. Det rekommenderas att även de medlemmar i valnämnden och valförrättare som är i fysisk kontakt med personer som är i karantän i mån av möjlighet ska vara vaccinerade.
- När centralvalnämnden tar emot anmälningar om hemmaröstning och meddelar väljarna att hemmaröstning kan genomföras, är det bra att samtidigt instruera väljarna om en trygg hemmaröstning i coronatider (be väljarna tvätta händerna innan valförrättaren anländer, använda en mask, vädra bostaden och använda egen penna). För hemmaröstning utomhus är det bra att valförrättarna har med sig ett hopfällbart bord eller motsvarande.
- Rätten att rösta hemma baserar sig på väljarens egen bedömning om oskäligen svårigheter att ta sig till röstnings- eller förhandsröstningsstället (GrUB 5/1998 rd, s. 4). Om väljarna frågar om möjligheten till hemmaröstning, kan man berätta för dem som hör till riskgrupperna eller som är i frivillig karantän att röstningen i första hand sker på röstningsstället och att särskilda åtgärder har vidtagits för att det ska vara säkert att rösta på röstningsstället.
- Personer som är i karantän eller isolering på ordination av en smittskyddsläkare får rösta vid hemmaröstning, om röstningen kan genomföras på ett sätt som tillgodoser hälsosäkerheten, till exempel på gården utanför väljarens hem. En person som är i karantän eller isolering får rösta ute på gården om hen utan kontakt med andra personer kan komma ut på gården och tillbaka in (håller ett avstånd på minst 2 meter till andra

personer utomhus och inte vistas inomhus samtidigt med andra personer), om hen inte har några synliga symtom och om hen skyddar sig på tillbörligt sätt med en mask. Det ska vara möjligt att genomföra röstningen på gården utan kontakt med andra människor och kontakten med valfunktionärerna ska ske kontrollerat och tryggt.

- Den som tar emot en anmälan om hemmaröstning får inte fråga varför väljaren anmäler sig för hemmaröstning. När den som röstar hemma meddelas tidpunkten för hemmaröstningen, är det samtidigt bra att berätta för väljaren att röstningen ska genomföras särskilt omsorgsfullt och med bibehållande av säkerhetsavstånden, om hen har placerats i karantän eller isolering.
- Den som tar emot anmälningar till hemmaröstning får med stöd av 4 § 1 mom. 2 punkten i dataskyddslagen fråga en person om hen är i karantän eller isolering enligt lagen om smittsamma sjukdomar. Syftet med frågan är att göra det möjligt för myndigheten att utföra sin uppgift, vilket i praktiken betyder att valförrättaren har möjlighet att skydda sig på behörigt sätt vid röstningen. De uppgifter om karantän som väljaren har uppgett kan inte användas som grund för att neka rätt till hemmaröstning.
- När en person anmäler sig till hemmaröstning ska man inte fråga eller anteckna uppgifter om persons hälsotillstånd. Vid hanteringen av uppgifter om karantän ska proportionalitet iakttas. Både de uppgifter som samlas in och de personer som hanterar uppgifterna ska minimeras i enlighet med dataskyddslagstiftningen.
- Det rekommenderas att centralvalnämnden ber den kommunala hälsovården instruera valförrättarna vid hemmaröstning hur man klär på sig och tar av sig skyddsutrustning.

### **Förfarandet vid röstning i karantän och i isolering**

- En person som är i karantän eller isolering får rösta på röstningsstället på valdagen om hen utan kontakt med andra personer kan förflytta sig från platsen för karantän eller isolering till röstningsstället och tillbaka utan kontakt med andra människor (håller ett avstånd på minst 2 meter till andra utomhus, inte vistas inomhus samtidigt med andra och inte färdas i ett fordon i kollektivtrafik), om hen är symptomfri och om hen skyddar sig på tillbörligt sätt med en mask. På röstningsstället ska det finnas möjlighet att genomföra



röstningen utan kontakt med andra väljare (utöver det som beskrivs ovan ska en person i karantän eller isolering inte köa ens utomhus med andra väljare medan de väntar på sin tur att rösta) och kontakten med valfunktionärerna ska ske kontrollerat och tryggt. En beskrivning av dessa specialvillkor finns i det brev som justitieministeriet och Institutet för hälsa och välfärd riktar till smittskyddsläkare. Centralvalnämnden kan använda anvisningarna i sin egen kommunikation och i rådgivningen till väljarna.

- Personer som är i isolering eller karantän kan eventuellt i vissa situationer rösta vid röstning på anstalt, om röstningen kan förrättas på ett säkert sätt och vårdanstaltens övriga verksamhet inte äventyras. Röstningen måste då vara välplanerad tillsammans med de lokala hälsomyndigheterna och genomföras under tillsyn av de lokala hälsomyndigheterna.

### Att ordna rösträkning

- Om flera tiotals eller hundratals rösträknare behövs, ska rösträknarna i mån av möjlighet delas in i så små grupper som möjligt. Grupperna ska hållas åtskilda även under pauser och måltider. Rösträkningen ska dock alltid övervakas,
- Rösträkningen ska ordnas i ett tillräckligt stort rum med god ventilation.
- Rösträkningen ska ordnas på ett sådant sätt att säkerhetsavstånden är tillräckliga. Därför kan det behövas större lokaler och mera bordsyta för rösträkningen än vid tidigare val.
- Rösträknarna bör om möjligt använda en mask eller ett visir när de jobbar tillsammans med andra.
- Rösträknarna ska ha tillgång till handsprit eller möjlighet att tvätta händerna. Risken för smitta via föremål är liten, så flera rösträknare kan hantera samma röstsedlar. Det är dock viktigt att regelbundet rengöra händerna.